

PROCEEDINGS OF

THE 1st **National and International
Sripatum University Khon Kaen
Conference 2023**

**การประชุมสัมมนาวิชาการ
ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 1**

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ร่วมกับ
สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในเครือข่าย

ภายใต้หัวข้อ

“อนาคตภาพวิชาชีพครู / ผู้บริหาร : ต่อความหวัง ความท้าทาย และการคงอยู่”

4 February 2023

Sripatum University, Khon Kaen Campus
Khon Kaen, Thailand

**Proceedings of the 1st National and International Sripatum University
Khon Kaen Conference 2023**

**Theme “the Future of the Profession of Teachers and Administrators:
Expectations, Challenges and Persistence”**

รายงานสืบเนื่อง งานประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติและนานาชาติ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ร่วมกับ สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
แห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยในเครือฯ ครั้งที่ 1
ภายใต้หัวข้อ “อนาคตภาพวิชาชีพครู / ผู้บริหาร : ต่อความหวัง ความท้าทาย และการคงอยู่”
วันเสาร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2566 ณ โรงแรมเจริญธานี จังหวัดขอนแก่น

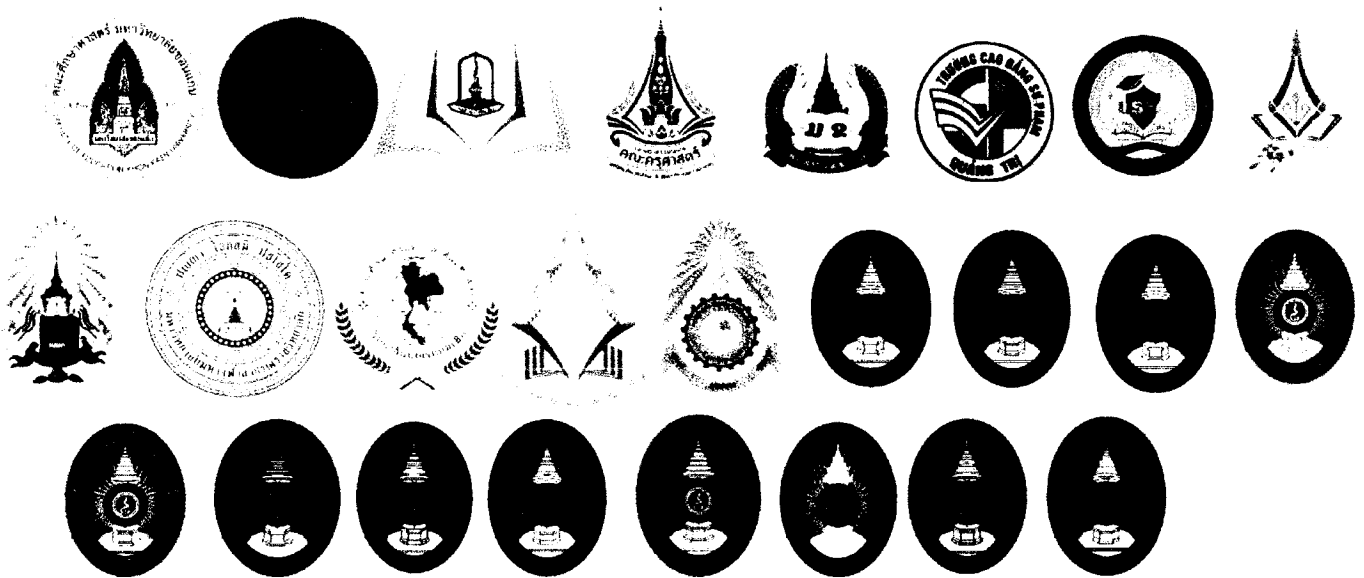
Organized by

Graduate
College of Management

SPU
SRIPATUM
UNIVERSITY

In Cooperation with

ISBN: 978-974-655-473-2

ED-019	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2	1,623
	<i>กิตติศักดิ์ นาทอง และ สรรฤดี ดีปู้</i>	
ED-020	การพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา.....	1,631
	<i>สุภาวดี วงศ์รักษ์ และ กมลลักษณ์ นามวงศ์</i>	
	.....	1,637
	<i>พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล และ สิริรินทร์ สิ้นจินดาวงศ์</i>	
ED-023	บทบาทของศาลเจ้าผู้ช่วยที่มีต่อชุมชนขอยุทธ.....	1,647
	<i>วิไลพร ศรีเมือง และ พรรณวดี ขำจริง</i>	
ED-024	การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ตามแหล่งโบราณสถานในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต.....	1,655
	<i>เบญจวรรณ จินพล และ พรรณวดี ขำจริง</i>	
ED-025	การศึกษาประเพณีชักพระ กรณีศึกษา เทศบาลตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	1,663
	<i>พรพิมล เพชรชำนาญ และ พรรณวดี ขำจริง</i>	
ED-026	การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับท้าวเวสสุวรรณ.....	1,670
	<i>ศิริพร จันมัด และ พรรณวดี ขำจริง</i>	
ED-027	บทบาทของพระยาวิชิตสงคราม (ทัต รัตนติลก ณ ภูเก็ต) (พ.ศ.2367 - พ.ศ.2421).....	1,675
	<i>การะเกด ยี่มะเหรีบ และ ลลิตา ภคเมธาวี</i>	
ED-028	“หมอย่างเมืองศรี” วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	1,684
	<i>ศิริประภา แคล้วภัย และ พรรณวดี ขำจริง</i>	
ED-029	การศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเองจากโรคฝีดาษลิงของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต.....	1,693
	<i>สิริรัตน์ บุญฤทธิ์ และ พรรณวดี ขำจริง</i>	
ED-030	การศึกษาประติมากรรมพระประธานในอุโบสถ: กรณีศึกษาวัดในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ตที่สร้างตั้งแต่พ.ศ. 2500 จนถึงปัจจุบัน	1,701
	<i>ธวัชชัย ไชยกิจ และ พรรณวดี ขำจริง</i>	
ED-033	การส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิคทีมแข่งขัน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแพงหนองเหนือ.....	1,706
	<i>จุฑารัตน์ เปลี่ยนภู, สนิท เต็มเมืองชัย และ อุบลวรรณ จันทระเสนา</i>	
ED-034	ผลการใช้ป้ายกระดานสื่อสารร่วมกับแอปพลิเคชันการสื่อสารเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารในเด็กที่มีภาวะออทิซึม.....	1,716
	<i>อนงค์ คะเซ็นแก้ว</i>	
ED-037	แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.....	1,722
	<i>เสาวลักษณ์ วิสัยลักษณ์ และ สรรฤดี ดีปู้</i>	
ED-038	การพัฒนาความสามารถของผู้ปกครองในการใช้แอปพลิเคชันเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กสมองพิการ.....	1,729
	<i>อินอานันท์ตา อารังพุทธวิงษ์</i>	
ED-040	การฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสอนคอมพิวเตอร์: ระดับศักยภาพการเรียนรู้.....	1,735
	<i>เกียรติชัชโร โสภณภรณ์, กิตติ เชี่ยวชาญ, อังคาร ปริญญาชัยศักดิ์, นิธิวิทย์ พะเทพ, เต๋นชัย พันธุ์เกตุ, ดุชนฎี เท็ดบารมี และ วรุตม์ พลอยสวายงาม</i>	
ED-041	การศึกษาองค์ประกอบระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการนวัตกรรมเชิงพื้นที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่.....	1,748
	<i>ธงชัย เพียงใจ, พรรณี สุวดีถิ, ชูชีพ พุทธประเสริฐ และ ธนัต บุญชัย</i>	

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
Guidelines for Education Management for Employment at the Secondary Level to Support the 13th
National Economic and Social Development Plan

พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล Polpipat Wattanasettanukul¹

สิรินธร สินจินดาวงศ์ Sirinthorn Sinjindawong²

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์บริบทและสร้างเครือข่ายทางการศึกษาของโรงเรียน 2) การจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล 3) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ 4) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ และ 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ, มัธยมศึกษา, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

Abstract

This academic article presents the content. To present guidelines for education management for employment at the secondary level to support the 13th National Economic and Social Development Plan which has a 5-step process as follows: 1) Analyzing the context and creating educational networks of the school 2) Creating a career path according to the aptitudes and interests of individual learners 3) Creating curriculum of schools that promote education management for employment 4) Preparation of learning units and integrated learning activities and 5) Authentic assessment.

Keywords: Education management for employment, Secondary education, The 13th National Economic and Social Development Plan

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้ถูกประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2565 โดยมีภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 ทั้งสิ้นจำนวน 13 หมายเหตุ คือ 1) ประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง 2) ประเทศไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน 3) ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก 4) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง 5) ประเทศไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค 6) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน 7) ประเทศไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ 8) ประเทศไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดได้อย่างยั่งยืน 9) ประเทศไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม 10) ประเทศไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ 11) ประเทศไทยเป็นประเทศที่สามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 12) ประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และ 13) ประเทศไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ซึ่งจะเห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะด้านหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียน ยังต้องได้รับการพัฒนาอีกมากเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ราชกิจจานุเบกษา, 2565)

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

(หมายเลขโทรศัพท์: 0846622611 และ E-mail: polpipat97@gmail.com)

² สาขาวิชาวัตกรรมการเรียนรู้และการสอน คณะสหวิทยาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปัจจุบันการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั้งรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมยังคงเป็นแบบแยกส่วน เน้นความรู้ ท่องจำ มากกว่าทักษะ สมรรถนะ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการมีงานทำในอนาคต โดยสะท้อนได้จาก ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกปี สอดคล้องกับผลการประเมินความสามารถของผู้เรียนในการนำความรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน (Programme for International Student Assessment: PISA) ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง พบว่า ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา อีกทั้ง ข้อมูลของ IMD พบว่า คะแนนการประเมินทักษะด้านภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จากปีพ.ศ. 2552 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่พบว่า ทักษะอาชีพของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของแรงงาน ทำให้เกิดขาดแรงงานเป็นจำนวนมาก แต่ก็มีจำนวนผู้ว่างงานสูงที่สุดด้วยเช่นกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ได้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศมีการเติบโตช้าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัศวิทยายังคงมีทักษะอาชีพน้อย ใช้กำลังแรงงานเป็นหลัก ทำให้สร้างมูลค่าเพิ่มได้ต่ำ และเมื่อเศรษฐกิจไม่ดี ก็จะทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ตามมา โดยถูกทำให้เห็นชัดเจนมากขึ้น เมื่อประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมามีคนจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงมากกว่าประชาชนทั่วไป ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่คาดฝันว่าจะเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้น จึงทำให้ไม่มีเงินออม ถูกเลิกจ้างงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560; ราชกิจจานุเบกษา, 2565) ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียน ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงอุปกรณ์สื่อสารและระบบอินเทอร์เน็ต ในการเรียนรู้แบบออนไลน์ เกิดภาวะความรู้ดุดลอย (Learning Loss) จนกระทั่งผู้เรียนบางส่วนหลุดออกจากระบบการศึกษา ขาดพัฒนาการในทักษะการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามช่วงวัยที่เหมาะสม (Donnelly & Patrinos, 2021)

ผู้เขียนเชื่อว่าโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาไม่ได้มีเงินทอง หลายโรงเรียนหันมาให้ความสนใจในการจัดการศึกษาเพื่อ การมีงานทำมากขึ้น เช่น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนมและสกลนคร ที่ส่งเสริมการศึกษาแบบ ทวิศึกษา เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพ (บดินทร์ นารถโคษา, ไซยา ภาวะบุตร และวัฒนา สุวรรณไตรย์, 2564) นอกจากนี้ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ยังเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ดีในการจัดโครงการห้องเรียนอาชีพร่วมกับวิทยาลัยสารพัดช่าง พระนคร โดยบูรณาการกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา เช่น กลุ่มอาหาร เกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม หรือ กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจได้ (บุษกร วิเศษสมบัติ, 2564) รองรับอาชีพที่มีแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงานสูง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

ผู้เขียนหวังว่าบทความนี้จะช่วยให้โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาเห็นภาพของแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อ การมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ให้มีความสำคัญกับการวิเคราะห์บริบทและสร้างเครือข่ายทางการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและ ความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

แนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป็นการประมวผล การพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งหลายประเด็นต้องได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการประเมินผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทั่วโลกอย่างสิ้นเชิง ซึ่งการวางกลยุทธ์การพัฒนาประเทศในครั้งนี้คำนึงถึงบริบทในการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ดังนี้ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ โดย ประเทศไทยต้องเร่งรัดผลักดันการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคการผลิตเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยนวัตกรรมและ

มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเป้าไปที่การยกระดับภาคการเกษตรสู่การผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ปรับเปลี่ยนภาคการท่องเที่ยวซึ่งเป็นภาคบริการที่สำคัญของประเทศให้เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์สู่อุตสาหกรรมไฟฟ้าตลอดห่วงโซ่อุปทาน ผลักดันให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง ดำเนินยุทธศาสตร์ให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค รวมถึงการเร่งยกระดับให้กลายเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน 2) มิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ โดยประเทศไทยต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาโครงสร้างเพื่อมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยการกระจายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและเมือง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเรื้อรังและป้องกันการส่งต่อความยากจนไปยังลูกหลาน ซึ่งต้องเน้นการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถแข่งขันได้ 3) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประเทศไทยต้องไม่แยกประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมออกจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ต้องส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะสามารถนำเอาองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาช่วยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมได้ และ 4) มิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ โดยประเทศไทยต้องยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์ มีการเชื่อมโยงจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น และมีธรรมาภิบาล เน้นการพัฒนาสมรรถนะให้ยึดหยุ่นคล่องตัว เชื่อมโยงและเปิดกว้าง ควบคู่ไปกับการพัฒนาข้อมูลและบริหารภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล ตอบโจทย์ประชาชน และเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลักดันการพลิกโฉมประเทศไทยได้อย่างแท้จริง (ราชกิจจานุเบกษา, 2565)

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

ผู้เขียนได้ทำการศึกษาแนวคิด และบทความวิจัย จนสังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์บริบทและสร้างเครือข่ายทางการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนจะต้องวิเคราะห์บริบทโดยรอบของโรงเรียน จัดทำเป็นคลังทะเบียนสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เช่น กลุ่มโรงเรียนในพื้นที่ภาคเกษตรกรรม โรงเรียนก็ควรนำบริบทภายในท้องถิ่นมาวิเคราะห์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปในท้องถิ่นให้สูงขึ้น โดยอาจสำรวจผลิตภัณฑ์มวลรวมของท้องถิ่น รายได้สุทธิต่อครัวเรือน พื้นที่เกษตรอินทรีย์และพื้นที่เพาะปลูก พืชเศรษฐกิจ และสมุนไพรของท้องถิ่น อาหารประจำท้องถิ่น รวมถึงสำรวจปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี เช่น ความเสี่ยงภัยน้ำท่วม น้ำแล้ง ฯลฯ โดยนำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว นำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา บูรณาการสาระการเรียนรู้แกนกลางกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้ตรงตามบริบทโดยรอบของโรงเรียน (จรัพร บุญพริต และสมใจ สืบเสาะ, 2565)

กลุ่มโรงเรียนในพื้นที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงเรียนจึงควรสำรวจว่านักท่องเที่ยวมาจากชาติอะไร เป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติสัดส่วนเป็นเท่าไร วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำมาเตรียมพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และทักษะการคิดขั้นสูงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ ตอบสนองกิจกรรมและความชื่นชอบของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติ (ธัญพร บุญรักษา, ทิพาพร สุจारी และสมาน เอกพิมพ์, 2565)

กลุ่มโรงเรียนในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โรงเรียนจึงควรวิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลังแรงงาน รวมถึงองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่ผู้เรียนจำเป็นต้องนำไปใช้เพื่อตอบสนองต่อตลาดแรงงานในอนาคต เช่น แนวโน้มความต้องการยานยนต์ทั่วโลกกำลังเปลี่ยนทิศทางไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงการพัฒนาที่มุ่งไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตรจากยานยนต์แบบสันดาปภายในเปลี่ยนเป็นยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า เป็นต้น (อัมพิกา สิริพรหม, สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา และพทุทธ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2564)

กลุ่มโรงเรียนยอดนิยม มีอัตราการแข่งขันสูง ก็ต้องสำรวจความคาดหวังของผู้ปกครอง วิเคราะห์ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล เช่น ผู้เรียนต้องการเข้าเรียนในคณะแพทยศาสตร์ โรงเรียนก็ต้องส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการให้แก่ผู้เรียนในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็ต้องสร้างคุณลักษณะเฉพาะพิเศษให้แก่ผู้เรียนเข้าไปด้วย เพื่อรองรับการที่ประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูงในอนาคต เช่น โรงเรียนต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม เนื่องจากประเทศไทยนำเข้าเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่มีมูลค่าสูง ทั้งเครื่องอัลตราซาวด์ เครื่องเอกซเรย์ เครื่องตรวจไฟฟ้าในสมอง หากโรงเรียนสามารถส่งผู้เรียนที่มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมเข้าศึกษาต่อในอุดมศึกษาได้ ในอนาคตประเทศไทยอาจมีแพทย์

ที่สามารถรักษาผู้ป่วยได้และเป็นนวัตกรรมได้ด้วย ทำให้เครื่องมือแพทย์มีต้นทุนที่ต่ำลง คนไทยก็จะเข้าถึงการรักษาได้ง่ายขึ้นด้วยค่าใช้จ่ายที่ถูกลง (บุษกร วิเศษสมบัติ, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น โรงเรียนจึงต้องสำรวจและสร้างเครือข่ายทางการศึกษา จัดทำบันทึกความร่วมมือกับสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิชาทฤษฎีชุมชน ผู้ประกอบการ หรือสถาบันการศึกษาต่อทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเครือข่ายทางการศึกษาจะสามารถช่วยโรงเรียนได้ทั้งเรื่องวิทยาการสมัยใหม่ บุคลากรที่จะมาช่วยผู้สอน รวมถึงการเข้าถึงสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2560; ราชกิจจานุเบกษา, 2565)

2) การจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล

ขั้นตอนนี้ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษามีความสำคัญมาก โดยต้องดำเนินการประเมินบุคลิกภาพตามกลุ่มอาชีพให้กับผู้เรียนรายบุคคล เพื่อจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โดยโรงเรียนจะต้องหาความสอดคล้องระหว่างความสามารถทางวิชาการของผู้เรียนกับบุคลิกภาพ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคลให้เจอ เพราะโดยส่วนมากเมื่อผู้เรียนเข้ามาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีความคาดหวังอยากเป็นแพทย์ หรือวิศวกร ตามค่านิยมของสังคม ซึ่งโรงเรียนต้องชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนด้วยว่า สายอาชีพที่กล่าวมาข้างต้นต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ ในระดับสูง

โรงเรียนยังต้องใช้ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเข้ามาเป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคลอีกด้วย เพราะภายในโรงเรียนจะประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ที่มีความต้องการพิเศษ โดยกลุ่มนี้ โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างเข้มข้น ในขณะที่ กลุ่มผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ก็จะต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ทั้งสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีที่ช่วยเหลือเฉพาะทาง อีกทั้ง กลุ่มผู้ที่ด้อยโอกาส โรงเรียนก็อาจต้องจัดหาทุนการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนกลุ่มนี้สามารถศึกษาต่อในเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของเขาได้ หรือ กลุ่มปกติโรงเรียนก็ต้องนำผลการเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในรายวิชาที่ผลการเรียนยังไม่น่าพึงพอใจ ในขณะที่รายวิชาที่ผลการเรียนทำได้ดีแล้ว โรงเรียนก็ต้องพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นตามศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้น หากโรงเรียนมีข้อมูลเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โรงเรียนก็สามารถจัดกลุ่มผู้เรียน และสร้างเป็นหลักสูตรเฉพาะทางเพื่อตอบสนองความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนง่ายมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

อีกความท้าทายที่มีความสำคัญมากสำหรับการจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล คือ โรงเรียนต้องมีการจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับเครือข่ายทางการศึกษาที่ดี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีเส้นทางอาชีพที่สั้นลงได้ เนื่องจากปัจจุบัน สถาบันการศึกษาทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ต่างก็มีการเทียบโอนหน่วยกิต สะสมหน่วยกิต หรือธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ขึ้น โดยผู้เรียนอาจเรียนเป็นหลักสูตรสั้นๆ เพื่อรับใบประกาศนียบัตรเท่านั้น หรือ เรียนเป็นหลักสูตรรายวิชา เพื่อนำไปลดระยะเวลาในการเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาได้ (สมัครสมร ภักดีเทวา และเอเจนถุน บางท่าไม้, 2564)

โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรร่วมกับสถาบันการศึกษาต่อทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาได้ เช่น หลักสูตรบริหารธุรกิจ โดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานและภาคธุรกิจ ปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับยุคดิจิทัลที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพไปใช้ประโยชน์ในการหารายได้และสร้างธุรกิจได้ทันที นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถนำเอาผลการเรียนที่ได้ ไปเทียบโอนหน่วยกิต สะสมหน่วยกิต หรือธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ได้ด้วย

ถึงอย่างไรก็ดี การจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล ต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของผู้เรียนด้วย เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางความคิดระหว่างผู้ปกครองกับผู้เรียน จนทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดในการเรียน

3) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

โรงเรียนที่ต้องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำนั้น ต้องกล้าที่จะออกจากกรอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแบบเดิม ๆ โดยโรงเรียนอาจจัดหลักสูตรตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล ดังนั้น ผู้เรียนแต่ละคนในห้องเรียน อาจมีตารางเรียนไม่เหมือนกัน โรงเรียนอาจไม่ต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดแผนการเรียนให้แก่ผู้เรียน แต่ผู้เรียนจะเลือกเรียนรายวิชาอย่างอิสระตามเส้นทางอาชีพที่ได้จัดทำร่วมกับครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองเอาไว้ เพราะฉะนั้นกลุ่มรายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน

โรงเรียนสามารถจัดรูปแบบของหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2560) ได้ดังนี้

3.1 หลักสูตรหน่วยฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้น เป็นรูปแบบที่โรงเรียนสามารถจัดไว้ในลักษณะของกิจกรรมนักเรียน เช่น ชุมนุม หรือ ชมรม หรือ อาจจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้น ประมาณ 6-10 ชั่วโมง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการในการค้นพบความถนัดและความสนใจของตัวเอง เมื่อเรียนจบชุมนุม หรือ ชมรม หรือ สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นแล้ว ผู้เรียนจะถูกตัดสินผลการเรียนเพียงผ่าน หรือ ไม่ผ่านเท่านั้น ซึ่งหากผู้เรียนมีเวลาเรียนครบตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนก็ควรถูกประเมินเป็นผ่าน เพราะจุดประสงค์หลักของหลักสูตรหน่วยฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้นคือ ให้ประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้ลองทำกิจกรรมในการค้นพบตัวเองเท่านั้น และเมื่อทำกิจกรรมต่างๆแล้ว ผู้เรียนจะสามารถค้นพบตัวเองได้ว่าชอบหรือไม่ชอบ ถนัดหรือไม่ถนัด สนใจหรือไม่สนใจอาชีพนั้นหรือไม่

หลักสูตรหน่วยฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้นที่โรงเรียนสามารถจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อการค้นพบความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เช่น หลักสูตรระยะสั้นอารยเกษตร โคก หนอง นา ซึ่งผู้เรียนจะได้ทำนาในนาข้าวจริง หลักสูตรระยะสั้นมัคคุเทศก์น้อย ซึ่งผู้เรียนจะได้ใช้ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารและฝึกการมีหัวใจของผู้ให้บริการในสถานการณ์จริง หลักสูตรระยะสั้นผู้ช่วยแพทย์และพยาบาล ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกประสบการณ์ตรงและเห็นบรรยากาศของโรงพยาบาลจริง เป็นต้น (สมปอง สุวรรณภุมมา, 2564; อีรภัค ไชยชนะ, พระมหาวิเชียร ปรีชาโน และธัชชนันท์ อิศรเดช, 2565)

3.2 หลักสูตรวิชาชีพ เป็นรูปแบบที่โรงเรียนจัดการศึกษาร่วมหลักสูตรกับสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาในรูปแบบนี้แล้ว ผู้เรียนจะได้วุฒิการศึกษา 2 วุฒิ คือ ได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยโรงเรียนเป็นผู้จัดการศึกษาในรายวิชาพื้นฐานและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก ส่วนรายวิชาเพิ่มเติมในบางรายวิชา สถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจะเป็นผู้จัดการศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติมเสริมผู้เรียนในบางประเภทวิชาที่โรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติการ หรือเครื่องมือที่เหมาะสม เช่น ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมโลหะ ช่างก่อสร้าง ฯลฯ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี การตลาด การเลขานุการ ธุรกิจค้าปลีก ฯลฯ ประเภทวิชาศิลปกรรม สาขาวิชาจิตรศิลป์ การออกแบบ เซรามิก เครื่องหนัง เครื่องประดับอัญมณี ฯลฯ ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาแฟชั่นและสิ่งทอ อาหารและโภชนาการ เสริมสวย ฯลฯ ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แปรรูปสัตว์น้ำ ฯลฯ

3.3 หลักสูตรสหวิทยาการ เป็นรูปแบบพื้นฐานที่โรงเรียนต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม มีการบูรณาการกันทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย การสร้างรายวิชาในมิติเดียวนั้นไม่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 รายวิชาที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนเพียง 0.5 หน่วยกิต ควรหายไป แต่นำไปบูรณาการกับรายวิชาต่าง ๆ ที่สามารถทำได้ เช่น รายวิชาหน้าที่พลเมือง บูรณาการกับรายวิชาสังคมศึกษา รายวิชาออกแบบเทคโนโลยีบูรณาการกับรายวิชาวิทยาศาสตร์ อีกทั้งกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์สามารถบูรณาการกับกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด โดยไม่นำกิจกรรมอื่นๆ ที่เกินความจำเป็นจัดให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนควรเคร่งครัดในการจัดชั่วโมงของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนอยู่ที่ 120 ชั่วโมงต่อปี ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเรียนอยู่ที่ 360 ชั่วโมงต่อ 3 ปี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553; Dyulgerova & Atanasova, 2020)

โรงเรียนต้องจัดรายวิชาเพิ่มเติมให้เป็นสหวิทยาการมากขึ้น เช่น รายวิชาวิทยาการคำนวณ ต้องไม่ใช่การเรียนเฉพาะฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ของคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ควรส่งเสริมเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลสำหรับผู้ประกอบการเข้าไปด้วย เพราะผู้เรียนอาจเห็นช่องทางในการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนตลาดสินค้าภาคเกษตร การพัฒนาแพลตฟอร์มซื้อขายพลังงาน การพัฒนาตลาดคาร์บอน การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ การให้บริการการแพทย์ทางไกล หรือการจัดการศึกษาออนไลน์ในอนาคต อีกทั้งรายวิชาวิทยาการคำนวณยังสามารถบูรณาการเข้ากับรายวิชาฟิสิกส์ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อุปกรณ์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ เช่น กลุ่มโมดูลการตรวจจับ กลุ่มตัวกระตุ้นการทำงาน กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์กำลัง หรือกลุ่มโมดูลการคำนวณ เพื่อรองรับที่ประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560)

ดังนั้น การที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้ โรงเรียนก็ต้องพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้เท่าทันโลกสมัยใหม่คู่ขนานไปด้วย ครูจึงต้องมียกระดับความสามารถ ทั้ง Re skill Up skill และ New skill โรงเรียนต้องจัดอบรมให้ครูมีวิทยาการใหม่ๆ จากผู้ประกอบการ หรือ สถาบันการศึกษาทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อให้แนวความคิดในการสร้างสรรค์รายวิชาใหม่ๆ ขึ้นมารวมถึงโรงเรียนต้องจัดอบรมให้ครูมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและดิจิทัล เพื่อเป็นประตูเปิดสู่การค้นคว้าความรู้ใหม่ และนำมาพัฒนาผู้เรียนต่อไป (Chakma & Chajinda, 2020; ชลิตา หนูหล้า, 2564)

3.4 หลักสูตรเตรียมความถนัดเฉพาะทางกลุ่มสาขาวิชาชีพอุดมศึกษา เป็นรูปแบบที่โรงเรียนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนยอดนิยมประจำจังหวัด จัดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงความคาดหวังของผู้ปกครองที่จะให้ผู้เรียนได้เข้าคณะยอดนิยมในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ซึ่งโรงเรียนจะต้องไม่จัดรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมแบบเดิม เพราะจะทำให้โครงสร้างเวลาเรียนรวมของผู้เรียนมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดในการเรียน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2560)

โรงเรียนควรจัดรายวิชาพื้นฐานที่ถูกพัฒนาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางให้สูงกว่ามาตรฐานตามศักยภาพของผู้เรียน โดยสอดแทรกแนวการทดสอบ TGAT เข้าไปในทุกรายวิชา เช่น การสื่อสารภาษาอังกฤษ (English Communication) การคิดอย่างมีเหตุผล (Critical and Logical Thinking) และ สมรรถนะการทำงานในอนาคต (Future Workforce Competencies) ซึ่งประกอบไปด้วย การสร้างคุณค่าและนวัตกรรม (Value Creation & Innovation) การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน (Complex Problem Solving) การบริหารจัดการอารมณ์ (Emotional Governance) และการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อสังคม (Civic Engagement) ในขณะที่รายวิชาเพิ่มเติม โรงเรียนก็จัดรายวิชาที่ส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยสอดแทรกแนวการทดสอบ TPAT เข้าไปด้วย เช่น ความถนัดทางแพทยศาสตร์ หรือวิชาเฉพาะ กสพท. ความถนัดทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิศวกรรมศาสตร์ ความถนัดทางศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ ความถนัดทางศิลปกรรมศาสตร์

3.5 หลักสูตรอาชีพสำหรับผู้มีความบกพร่องด้านต่างๆ เป็นรูปแบบที่โรงเรียนจัดตามหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) ซึ่งกำหนดเป้าหมายที่ครอบคลุม โดยไม่ปล่อยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No One Left Behind) และหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องจัดให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ ได้รับการศึกษาร่วมกับผู้เรียนปกติในกรณีที่สามารถเรียนได้ เพื่อให้เขาผู้เรียนกลุ่มนี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมได้ สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เช่น สื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยิน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

โรงเรียนจะต้องพัฒนาผู้เรียนกลุ่มนี้ให้สามารถเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง สามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้เครื่องมือ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการประกอบธุรกิจ รวมถึงให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ได้เรียนรู้ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแหล่งเงินทุนทางเลือก สามารถเข้าถึงตลาดการค้าทั้งในและต่างประเทศจากออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งการที่โรงเรียนสามารถทำให้ผู้เรียนกลุ่มนี้พึ่งพาตนเองและจัดการตนเองได้ เท่ากับเป็นกำลังสำคัญของประเทศไทยในการสร้างสังคมคุณภาพ สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (ราชกิจจานุเบกษา, 2565)

4) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นส่วนที่นำมาตรรกฐานการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งในหน่วยการเรียนรู้จะแสดงให้เห็นทั้งหมดว่าผู้เรียนต้องเรียนรู้อะไรและทำอะไรได้บ้าง โดยหน่วยการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ควรเป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงกับประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แสดงกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการจัดกิจกรรมกลุ่ม ระดมสมอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย วัดและประเมินผลตามสภาพจริง

กิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งให้ผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบ Active Learning ผู้สอนต้องมีเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการทำงานจริงออกมา ซึ่งโรงเรียนอาจส่งเสริมให้ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้จะมาจากหัวข้อ หรือประเด็นที่ผู้เรียนต้องการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น ผู้เรียนเห็นว่าท้องถิ่นของตนเองได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา และการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้เรียนจึงต้องการแก้ไขปัญหานี้โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชนในท้องถิ่น โดยการให้บ้าน วัด โรงเรียนเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อน พัฒนาต่อยอดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ทูทางสังคมและวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการท้องถิ่นผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ โดยใช้งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยท้องถิ่นในการจัดทำฐานข้อมูลและแพลตฟอร์มบริการดิจิทัล เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2565; Aslan, S. A., & Duruhan, K., 2021)

โรงเรียนอาจส่งเสริมให้ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ STEAM ตามแนวคิดของ BCG Model ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการระหว่างวิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) กระบวนการทางวิศวกรรม (Engineering) ศิลปะ (Arts) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) ตามแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม ทั้ง 3 มิติไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ

(Bio Economy) ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง 2 เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) โดยกิจกรรมการเรียนรู้ต้องเชื่อมโยงหลายสาขาวิชาทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยว กับแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตมาใช้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทรัพยากรที่น้อยลง ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ ส่งเสริมให้นำหลักการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุดมาใช้ใน ขั้นตอนการผลิตและการบริการ การใช้พลังงานสีเขียว สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปสู่การลด ปริมาณการปล่อยคาร์บอน โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ให้ชุมชน และเกษตรกร จากเศรษฐกิจหมุนเวียนและ สังคมคาร์บอนต่ำ เช่น เพิ่มรายได้ชุมชนจากแนวทางขยะสุทธิเป็นศูนย์ ส่งเสริมการสร้างรายได้ชุมชนบนฐานความหลากหลายทาง ชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม เพิ่มขีดความสามารถคนใน ชุมชนให้มีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดคาร์บอนและการสร้างรายได้จากการเก็บกักคาร์บอน ในป่าไม้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2565; Kwan, R., & Wong, B. T. M., 2021)

หน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการจะต้องสร้างเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะ ระบบการเรียนรู้ปรับเปลี่ยนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะได้ตลอดเวลา ดังนั้น โรงเรียนต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง มีมาตรการจูงใจที่เหมาะสมให้หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการสตาร์ทอัพเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน สร้างโอกาสในการเรียนรู้และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและแสดงศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นปัจจัยสำคัญใน การสร้างค่านิยมและพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ราชกิจจานุเบกษา, 2565; Hamlin, M. D., 2022)

แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนต้องไม่มีสิ่งที่จะบรูณาการเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เข้าไปในทุก หน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนัก และเห็นคุณค่าในการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และ ค่านิยมที่ดีงามของไทยให้ยังคงอยู่ ผสมผสาน สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน เป็นพื้นฐานของสังคมไทย และเป็น ซอฟต์แวร์เวอร์ ใน การสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทยและนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล

5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

โรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำจะไม่เน้นแบบทดสอบที่วัดองค์ความรู้เป็นหลัก แต่จะประเมินจาก การปฏิบัติงานตามสภาพจริง ประเมินจากท่วงท่าทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการแก้ปัญหา ความถูกต้องในการปฏิบัติงานตามขั้นตอน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติงาน สามารถใช้แบบสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงาน แบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ

โรงเรียนยังสามารถประเมินจากผลงานหรือชิ้นงาน ในกรณีที่รายวิชานั้นกำหนดให้มีการทำสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม หรือ โครงการ ซึ่งการประเมินควรเริ่มประเมินตั้งแต่ก่อนจะทำผลงานหรือชิ้นงาน ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการที่ได้ผลงานหรือ ชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เช่น แบบประเมินความพร้อมก่อนดำเนินการ แบบประเมินความก้าวหน้า แบบบันทึกการดำเนินการ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ในระหว่างดำเนินการ และ แบบประเมินตรวจสอบผลงานหลังดำเนินการ

นอกจากนี้ โรงเรียนยังสามารถประเมินจากการนำเสนอผลงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริงของการทำงานมาก ยิ่งขึ้น เพราะหากไม่สามารถสื่อสารสิ่งที่ทำออกมาได้ อาจเกิดอุปสรรคในการทำงานจริงในอนาคต ผู้เรียนสามารถนำเสนอผลงานได้ หลากหลายรูปแบบ เช่น การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การนำเสนอปากเปล่ากับผู้สอน การนำเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการ การนำเสนอเป็นรูปเล่มรายงานการนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการ หรือการนำเสนอผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ เช่น Facebook Youtube หรือ TikTok โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอาจเป็นแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบประเมินการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ หรือยอดไลค์ ยอดแชร์หรือ คอมเมนต์ใต้คลิปวิดีโอที่เผยแพร่ออกไป

การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ยังสามารถประเมินได้จากแฟ้มสะสมผลงาน โดยมุ่งที่จะประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนว่ามี จุดเด่น หรือจุดที่ควรพัฒนาอะไรบ้าง มากกว่า การตัดสินว่าสอบได้หรือสอบตก การประเมินเพื่อพัฒนาจะเป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาผลงานของผู้เรียนให้ก้าวหน้าและเห็นพัฒนาการของการเรียนรู้ ทั้งองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ของผู้เรียน

ผู้ประเมินในรูปแบบต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น นอกเหนือจากผู้สอนแล้ว ยังสามารถให้ผู้เรียนประเมินด้วยตนเอง ผู้ปกครอง เจ้าของสถานประกอบการ หรือลูกค้าจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานจริงของผู้เรียนต่อไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557)

สรุป

แนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป็นการวางกลยุทธ์การพัฒนาประเทศในครั้งนี้คำนึงถึงบริบทในการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ดังนี้ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ 2) มิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ 3) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 4) มิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ทำให้แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จึงมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์บริบทและสร้างเครือข่ายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะต้องวิเคราะห์บริบทโดยรอบของโรงเรียนจัดทำเป็นคลังทะเบียนสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะสมรรถนะ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เช่น กลุ่มโรงเรียนในพื้นที่ภาคเกษตรกรรม โรงเรียนก็ควรนำบริบทภายในท้องถิ่นมาวิเคราะห์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปในท้องถิ่น กลุ่มโรงเรียนในพื้นที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ก็ควรเตรียมพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และทักษะการคิดขั้นสูงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ กลุ่มโรงเรียนในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โรงเรียนก็ควรปรับเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตรจากเดิมที่เป็นยานยนต์แบบสันดาปภายในเปลี่ยนเป็นยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า ตามแนวโน้มความต้องการยานยนต์ทั่วโลกซึ่งกำลังเปลี่ยนทิศทางไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงการพัฒนาที่มุ่งไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ หรือกลุ่มโรงเรียนยอดนิยม ที่มีอัตราการแข่งขันสูง นอกจากส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการแล้ว ก็ต้องสร้างคุณลักษณะเฉพาะพิเศษให้แก่ผู้เรียนเข้าไปด้วย เช่น ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม เป็นต้น โรงเรียนจึงต้องสำรวจและสร้างเครือข่ายทางการศึกษา จัดทำบันทึกความร่วมมือกับสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชน ผู้ประกอบการ หรือสถาบันการศึกษาต่อทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
- 2) การจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล ซึ่งครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาที่มีความสำคัญมาก อีกทั้งยังต้องใช้ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเข้ามาเป็นข้อมูลประกอบอีกด้วย โดยความท้าทายที่มีความสำคัญมากสำหรับการจัดทำเส้นทางอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล คือโรงเรียนต้องมีการจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับเครือข่ายทางการศึกษาที่ดี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีเส้นทางอาชีพที่สั้นลงได้ เนื่องจากปัจจุบัน สถาบันการศึกษาทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ต่างก็มีการเทียบโอนหน่วยกิต สะสมหน่วยกิต หรือธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)
- 3) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการทำงาน โดยโรงเรียนสามารถจัดได้ตามรูปแบบต่างๆ เช่น หลักสูตรหน่วยฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้น หลักสูตรทวิศึกษา หลักสูตรสหวิทยาการ หลักสูตรเตรียมความถนัดเฉพาะทางกลุ่มสาขาวิชาชีพอุดมศึกษา หลักสูตรอาชีพสำหรับผู้มีความบกพร่องด้านต่างๆ เป็นต้น
- 4) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ โดยโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งอาจใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยท้องถิ่นในการจัดทำฐานข้อมูลและแพลตฟอร์มบริการดิจิทัล เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน หรือใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ STEAM ตามแนวคิดของ BCG Model เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ให้ชุมชน และเกษตรกร จากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนต้องไม่ลืมที่จะบูรณาการเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเข้าไปในทุกหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ และ
- 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งโรงเรียนควรประเมินจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริง ผลงานหรือชิ้นงาน การนำเสนอผลงาน แฟ้มสะสมผลงาน ด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอย่างหลากหลายและเหมาะสม เช่น แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน แบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ โดยผู้ประเมินในรูปแบบต่างๆ ที่กล่าวมาอาจเป็นผู้สอนแล้ว ผู้เรียนประเมินด้วยตัวเอง ผู้ปกครอง เจ้าของสถานประกอบการ หรือลูกค้าจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานจริงของผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

- 1) โรงเรียนนำแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานในระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 และแผนปฏิบัติการประจำปีตามบริบทของโรงเรียน
- 2) โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 โดยคำนึงถึงบริบทในการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ได้แก่ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ 2) มิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ 3) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 4) มิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ

เอกสารอ้างอิง

- จรีพร บุญพรัตน์ และสมใจ สืบเสาะ. กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ.
10,2 (สิงหาคม 2565): 75-85.
- ชลิตา หนูหล้า. ปันครุ เปลี่ยนโลก : ถอดนโยบายสร้างครูแห่งศตวรรษที่ 21. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
18,2 (สิงหาคม 2564): 231-232.
- ธัญพร บุญรักษา, ทิพาพร สุจารี และสมาน เอกพิมพ์. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยใช้ชุมชน
เป็นฐาน. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 16,2 (สิงหาคม 2565): 114-124.
- ธีรภัค ไชยชนะ, พระมหาวิเชียร ปรีชาโน และธัชชนันท์ อิศเรศ. ศึกษาและฟื้นฟูโครงการมัคคุเทศก์น้อยกับคารองรับการท่องเที่ยว
ของแหล่งท่องเที่ยวในฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร. วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ ปรีทรรศน์. 8,1 (มิถุนายน 2565):
103-122.
- บดีนทร์ นารถโคษา, ไชยา ภาวะบุตร และวัฒนา สุวรรณไตรย์. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. 11,1 (เมษายน 2564): 29-42.
- บุษกร วิเศษสมบัติ. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะอาชีพ
และเจตคติต่ออาชีพของนักเรียนโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี. วารสารการวัดผลการศึกษา. 38,103 (มิถุนายน 2564): 215-
226.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570). (2565, 1 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอน
พิเศษ 258 ง: 1-143.
- พัชนี มหาโพธิ์. 2565. การพัฒนาการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิจัยและพัฒนาสหวิทยาการ. 4,3 (มิถุนายน 2565): 23-35.
- สมปอง สุวรรณภุมมา. การพัฒนาชุมชนตามทฤษฎีใหม่โคกหนองนาโมเดล. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์. 5,2 (ธันวาคม 2564):
249-258.
- สมัครสมร กักดีเทวา และเอกราช บงท่าไม้. การเรียนรู้ยุคใหม่กับการเรียนการสอนออนไลน์ ในสถาบันอุดมศึกษา.
วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช. 34,1 (มิถุนายน 2564): 1-18.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- _____. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.
- _____. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560.
- อัมพิกา สิริพรหม, สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียน
ตามแนวคิดสมรรถนะผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 18,1 (มิถุนายน 2564): 221-232.
- Aslan & Duruhan. The effect of virtual learning environments designed according to problem-based
learning approach to students' success, problem-solving skills, and motivations. *Education and
Information Technologies*. 26,2 (October 2021): 2253-2283.
- Chakma & Chaijinda. Importance of reskilling and upskilling the workforce. *วารสารสหศาสตร์ ศรีปทุม ชลบุรี
Interdisciplinary Sripatum Chonburi Journal (ISCJ)*. 6,2 (August 2020): 23-31.
- Donnelly & Patrinos. 2021. Learning loss during COVID-19: An early systematic review. *Prospects*.
51,1 (November 2021): 1-9.

- Dyulgerova & Atanasova. (2020). "Key Competencies, Strategies and Challenges in an Interdisciplinary High School Project." In **EDULEARN20 Proceedings** of the 12th International Conference on Education and New Learning Technologies: 6-7 July, 2020; Online Conference, pp. 4247-4257.
- Hamlin. **Self-Directed Learning and the Academic Evolution from Pedagogy to Andragogy**. 1st ed. Pennsylvania: IGI Global, 2022.
- Kwan & Wong. Latest advances in STEAM education research and practice: a review of the literature. **International Journal of Innovation and Learning**. 29,3 (March 2021): 323-339.